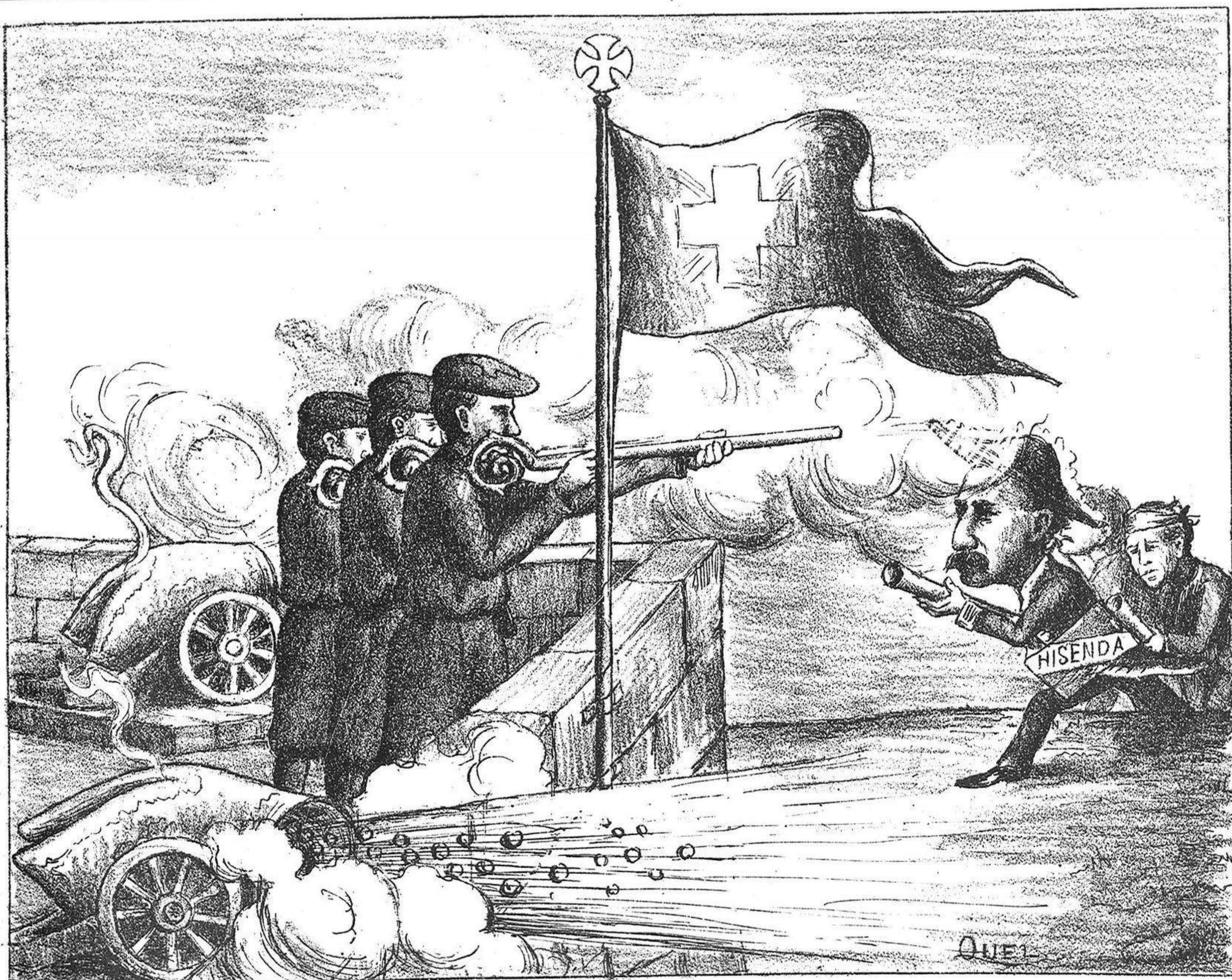

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

Si 'ls baculs fossin bons mausers
y cada mitra un canó,

pot ser no trepitjarian
tan freqüenment la rahó.

Alabada sia per sempre la infinita Misericordia de Deu.

Fa pochs dias, varem llegir la retractació del Reverent don Bartomeu Gabarró y Borrás, remesa per la Suprema Congregació del Sant Ofici pera que 's fés pública en la prempsa católica.

No la publiquem per lo molt espay que ocupa, pero direm que en ella abjura sincera y solemnament de tots los errors y afirma que per intersecció de la Verge María ha alcansat del Sant Pare lo perdó y absolució de las censuras que pesavan sobre d' ell, y publicament repara y condemna tots los seus escrits, discursos y actes contraris á las ensenyansas y lleys de nostra Santa Iglesia Católica. Afirma, ultimament, que fora d' aquesta, no hi ha verdadera pau de cor ni salvació eterna.

¡Mentida sembla que hi haigi sers que pretenguin desconeixer la ma de Deu en certs aconteixements!

Ja hi ha periódichs impíos que ab motiu de la retractació del Rnt. don Bartomeu Gabarró, fant relluir lo succehit ab en Leo Taxil, aquell farsant gabaitx que per esplotar als catòlics va fingirse convertit, pro que, convertit y tot, nogociejava y estafava á tot bitxo viuent. Apenas cap traductor de las sevas obras ha cobrat un céntim. ¡Masó havia de ser!

Pero, consti á totes las rabietas dels impíos, que patalejan de debó sempre que se 'ls esca-
pa una presa, que nosaltres creyém á cegas la retractació del Rrt. Gabarró, per que temim dats per poguer confondre als enemicichs de la Iglesia que de tot s' aprofitan per fer mal, pero que debem callarlos per motius alts y poderosos.

Molt temps ha veyem ab los ulls de la fé que la Gracia de Deu rodejava al Rnt. Gabarró, y per si podem alegrarnos los catòlics y donar gracies á Deu que may abandona als mortals que viatjem per aquesta vall de llàgrimas.

Alabada sia per sempre la infinita Misericordia de Deu.

SAÍD

FUETADAS

Durant la passada setmana, la policia va agafar a cinc tiradoras de cartas que tenian la casa plena de parroquians.

Apostaria qualche cosa qu' entre 'ls tals ne hi havia cap carlista, ni cap catòlic á secas.

Perque 'ls llanuts no acostumem á ser tan bestias. Ni a tenir lo morral tan ample.

¡Sembla mentida!

Segons llegim en la premsa local, los senyors don Joan Bta. Falcó y don Pere Buxareu, director y redactor respectivament del nostre estimat company «El Nuevo Cruzado» han passat á formar part de la redacció del «Diario Mercantil» de aquesta ciutat.

Are diuhem que 'l senyor Bisbe de Mallorca es carlista.

Y que per això no ha titubeijat un moment en disparar bala rasa al govern.

¡Zambomba!

Es dir, que si s' introduceix en nostra casa un quidam que vulga espolsarnos 'ls quartos, no som lliures de donarli una garrotada?

Està vist que, quan una persona fa una acció que demostri ser tot un home de caracter enter, ja l' hi diuhem dessaguida: Carcunda.

Deu nos conservi, donchs, la carcunderia.

Un estimat suscriptor nos pregunta si creyem que pujaran los lliberals.

Per nosaltres, que pugin com mes aviat millor.

Y que toquin lo chim... chim d' en Riego.

Y que vingui la *gorda*.

Aixis com aixis, las vegudas amargas no hi ha com empassarselas promte.

Pero, per ara, creyem que hi haurà conservadors fins per any nou.

Y any nou, vida nova.

Pero, llavors, nova de veritat.

¿M' entenen?

Que 's preparin nostres estimats lectors per caurer d' espatllas.

Per sant Carlos, «Lo Mestre Titas» publicarà un número extraordinari en el que nostres colobradores s' hi lluhirant de debó:

Serà de doble tamanyo y ab lámínas y... no ho preguntin...

A saquejar butxacas tocan...

La vetllada que la Joventut Carlista va celebrar lo dissappe passat, va ser de les mes concorregudas.

Tots los números varen ser aplaudits ab entusiasme.

Felicitem de veras á dita Joventut Carlista.

Lo Centre de la Unió Republicana va celebrar una vetllada en obsequi als senyors Salmeron y Morayta.

Pero va resultar una plancha.

Perque en Salmeron y en Sol y Ortega no 's van entendrer.

¡Pobres republicans! ¡Quan los compadeixo!

Ja m' ho deya lo senyor Llorens: Son molts gefes, ab diferents maneras de pensar. La unió republicana es impossible.

Y es veritat.

Figureu vosun estable ab vinticinch mulas guitas y ja teniu lo que seria una assamblea de republicans.

Seria l' acabóse.

Agüedesá d' una reina

En una de las regions occidentals de la Patagonia existia un poble cathagglokk (1), regit per una reina viuda que, segons los seus ministres y cortesans, era una dama plena de virtuts y adornada de altas dots de govern y caritativa en extrém, pero, segons la opinó dels governats, no passaba de ser una senyora honrada pero del puny molt estret y molt aficionada á amontonar riquesas.

Lo poble que, á mes de ser religiós en extrém, recordava ab anhel los seus passats monarcas guerrers, heròichs, capassos de posarse al frente de sos gaciruhks (2) y pròdichs fins á empenyarse las joyas si las necessitats del poble ho exigian, miraban á la reina ab cert recel y publicament manifestaban sas simpatias per Solrac, augusta persona de qui 's deya s' havia arrébatat la corona que per llegitimitat l' hi pertenexia.

La reina, que aparentaba no fiesarse en los sentiments del poble, á solas reflexionava seriament las cosas y no deixaba de comprender sa falsa situació y la possibilitat de que un dia esplotés la ira popular y llavors, camas ajudeume cap á una regió vehina d' ahont procedia.

Pero, lo que no pensa una dona no ho pensa pas ningù; y un dia, que per cert feya un sol magnific, la reina va ferselas següents reflexions:

—Lo poble es en extrém cathagglokhich (3) y per lo tant, la veu dels Khaykipps (4) serà escoltada y obeïda per tothom. Procuraré atraurels,

ells que dirigeixen la conciencia dels homes y que 's diuhem enviat de Deu; y si a l' un l' hi dono una beyrutha (5) y al altre un burktooft (6) y al de mes en llá una cattufika (7) ¡com serà que 'l meu trono no valgi tirant á rodalons y empastas!..

No se si va donar resultat lo plan ó agudesá de aquella reina, puig, l' historiador s' ho calla, pero de tots modos, no deixa de tenir punta la estretagema de la reina á qui á lo menos lo poble deu reconeixer altas dots de gramatica parda.

IGNOCENTÓ

(1) Religió d' aquell poble.—(2) Soldats.—(3) Paraula que equival á religiós.—(4) Sacerdots.—(5) Especie de pell de canonge.—(6) Especie de mitra que usaban los grans acerdots.—(7) Suposém que voldrá dir prebenda.

¡Quin bullit!

¡Mare de Deu, quin bullit!

¡Quinas senmanas de tráfechs!

De senmanas com aquestas

preguém que no 'n vinguin gaires.

¡Refol!! Venen los diaris

ab unes lletras com casas,

manifestantnos ben cl'r

unas notícias molt aspres.

Jo crech que los lliberal's

si acás lleigeixen certas partes

si no 's moren de canguells

de segú, cahuen de espatllas.

Lector: tu 'm preguntarás

pues, y donchs que hi ha? que passa?

Que s' aixecan los carlins,

que ja son á la montanya

y que ja n' han marchat dos

¡no mes dos! á comprar arm's;

que 's nota molt moviment

per llá 'ls cantóns de Navarra,

que han desembarcar fusells

á las costas de Russafa.

Que hi ha trenta batallóns

á punt de sortir de casa,

que 's tenen reunions...

que 's fa molta propaganda

es dir ¡que ni ha un vagó!

uaa verdadera alarma.

Algúns periódichs sérios

é imparcial's de camama

aconsellan al gobern

que no s' adormi á la palla

perque 'ls carlins son tremendos

y poden fe ua desgracia.

Y si arriba á passar res

¿qui serà lo responsable?

Quan Cos-Gayon sent aixó

ja li fan figa las camas,

mes, per dar lo cumpliment

á aquests cuatre xerrayres,

se revesteix de valor

y ¡nyach! empunya lo sobre

y lo Correo Espanyol

es 'l qui reb las trompadas.

Ja 's pot dir qu' es un prodigi

si pot passá una senmana

sense que lo denuncien

dotze ó quinse ó vint vegadas.

Y esta clar, los lliberal's

quán vehuen eixas hassanyas

d' un minstre tan valent

y d' un fiscal tan... amable

exclaman: *Esto va bien, que se repita.* ¡panarras!

¿Ahont es la llibertat

de que sempre feu alarde?

Pels republi-gossos, tot,

pro pels carlins ja la mordassa!

Aquests jili-embusteros

que inventen tantas patranyas

y que per tot arreu vehuen

no mes que carlins y armas

se 'ls ha de dir: Escolteu

no mes que dues paraulas;

¡vosaltres veieu carlins?

O lo que veieu són papas?

Un batxiller de rabost.

VILA NOVA

Senyor Mestre Tita.: Molt éns complau á tots los carlistas d' aquesta vila l' hermos espectacle qu' estém contemplant tots los dissaptes y diumenes; això es, de que per tots los carrers y plassas se sèntin las següents paraules ditas ab potent y fogosa veu «Lo Mestre Titas» qui 'l vol?

No 's desgargamella en va lo bon subjecte que aixis crida, puig que á cada moment carlistas y no carlistas, l' estan aturant pera comprarnhi; los primers, ab la dolsa convicció de que compran un pe-

riodich que defensa sos tendres ideals; los segons uns qu' eran antes assiduos lectors de la *Campana de Gracia*, desenganyats ja de las paparruchas que tan sols inserta aquest paperot, han pres ja lo determini de no recordarse mes d' ell y emplear los ratos d' es' anció ab la moral lectura del instructiu y chistosissim *Mestre Titas*. Y, ¿perque no dirlo? N' hi han d' altres personas que havent viscut fins are ben allunyades de la política no ha deixat de cridalshi l' atenció la dolsa veritat ab que parla un periodico carlista que com «*Lo Mestre Titas*. dóna forts iatigassos als que sols trevallan pera arruinar moral y materialment à la nostre pobre y desventurada Espanya. Y aquestas personas que això notan comensan ja per simpatisar ab nosaltres los lleals de sensors del sant è inmortal lema de Deu Patria y Rey; y si avuy simpatisan, demà no hi ha dupte, serán ja dels nostres, llavors se veurà palpablemente que la verdadera obra del *Mestre Titas* haurá estat per tot Catalunya, de regeneració carlista.

Endevant y fora, mon senyor Mestre: Tots los carlistas qu' estém al corrent de sa primera campanya en que tants beneficis reporta à nostra Causa, anhelem de cor, que la present sigui digne compendi d' aquella; també desitjem que, cuan arribi el suspirat dia de deixar lo látigo per l' espasa, sigui ja d' una vegada pera lograr lo ben-haurat triunfo del Dret y de la Veritat.

Li estranyará tal vegada, senyor Mestre, com a molts estranya, de que en aquesta vila que te fama de liberal hi haig qui així s' expressi? No; vosté ja sab. que lo partit carlista onze ó dotze anys endarrera, per molts ignorants era un cadavre; donchs avuy gracies à la escelent organització creada per lo molt digne Delegat de nostre August Jefe, lo Ecm Sr Marques de Cerralbo, desde las grans ciutats fins los mes petits reconets d' Espanya, estan ja ben instruits tots respecte del pervindre. ¿Y nostre aymada Vilanova habia de mostrarse estranya à aquest moviment? Jamay. Un fort núcleo d' homens d' esperiencia. son la salvaguardia del numeros jovent que 'n nostre vila està adicte à Deu à la Patria y al Rey.

Per avuy, prou, senyor Mestre: Un altre dia si à Deu plau, ja li contare algunas cosetas referents al pogres de nostres ideals en aquesta vila, puig si be viu ara administrada per republicans y ex-republicans amichs tots ells del sol que mes escalfa pot estar ben segur que la culta Vilanova. es ben digne de millor sort.

Son affm. s s q b. s. m.

PEPET DE LAS POMAS

Vilanova y Geltrú 25 Septembre 1897

DÉ QUAMQUAM

Mes garsas

Vaig à contarvos en lo dia de avuy alguns punts de semblanza que tenen certs homes, ab las garsas. Mes parlá d' homes, no es igual que parlá de bestias, encar que molts, vegades ne fan 'ls fets: per lo tant, demaro molt d' ull y atenció perque si los conceptes no surten prou clars, devegades enclohen un agravi y per lo que pugui ser voldria fugirne, perque soch velt y 'l meu cos no pot ja sufrir 'ls resultats d' un cop de geni; per lo tan mireu de ajudarme, no trencanme 'l fil del cuento.

Vosaltres, haveu segurament sentit a dir ¡Renoy quina abnegació y quin esperit de sacrifici, tenen aquestas garsas, dich aquestos homes, que son, volen ó 'ls fan ser consejals!

—No, senyor Mestre, no 'ls ne fan ser; prou ho se jo, ells ho volen. Mirí 'l pare, cada vegada de eleccions li donan 'l dinar y dos duros y ells pagan.

—Bueno y bueno, no pregunto res à ningú, per lo tant calleu. Altres vegades, haurán dit; cap persona decent pot ser consejal.

—Si, que ho han dit.

—¡Calla! També segurament haureu sentit so-vint a dir:

—¡Noy quina desfachatés! ¡quina barra! ¡quin modo de ferse 'ls seus mes à la desvergonyida!

—També, senyor Mestre.

—Del mateix modo, quants deurán haver dit! la casa de la vila, es una cova de lladres, pero lladres de seguritat, aixó es, sense cap perill, te nint trassa, de ser engabiat. Y jo 'm pregunto ¿si aixó fos cert(encare que 'm resisteixo à creu-ro, per mes que quan molt se 'n parla, senyal de que hi ha gat amagat) es possible que 'ls veuhis si-guint tan trompas que 'ls ho deixan remenar com si no 's tractés de interessos seus? No pot ser, me he dit deseguida, es que tothom fa com tu 'ls creuhuen personas molt decentes... molt desinteres-sadas... hi son no mes que per darse pisto, aixó es certa importancia... bon nom... perque vaja, lo ser cons jal, es un c'rech honorific y gratuit que si be dona algunas molestias y precisa moltes vegadas deixar los asumptos propis, per treballar ab zel per los del comú, dona en cambi bona fa-

ma... carta de naturalesa d' hom honrat... pur... sens mácula de infecció lladronina... ó com se diu avuy dia sensa sombra de irregularisadors ó deraudors ó mes ben dit, de conseqüents en no deixar irregularisar res. ¡Aquest era 'l concepte que mereixan al avi, los individuos d' ajuntament! Avuy à mi també me 'l mereixen... mes, no ho digueu pas en lloch, perque potser dirian que visch en Babia, ¡he! segons se diu...

Vos recomano, que no fassee gaire casdels di-charachos del poble, heu de fer com 'ls concejals, y mes si son republicans; l' orni que dihém los catalans, ó lo dels castellans por una entra y por la otra sale, sense toca la dignitat de puesto, vull dir sense recullirla del sanch y continuant sent consejals.

—Me permet una pregunta senyor Mestre?

—Digas.

—¿Vosté voldria ser consejal?

—¿Que potser tu me 'n farias?

—No senyor, mes veig que parla ab un respecte... y la veritat jo he sentit a cir que no 'l mereixan... y vosté en cas que 'n tingui ganas, me pareix que no hi seria bo.

—¡Ets molt sab! mes vaig à contestarte. Tens rahó, jo no seria bo per consejal, encar te diré mes, per cap preu voldria serne (y aixó que es bastant crescut), y no ho voldria perque encar que no sigui veritat tot aixó que diu 'l poble y jo os recomano que no 'n fassee cas, per mi seria motiu mes que sobrat per si ho fos dexarho de ser; primer per la meva propia satisfacció y després per allò de las tacas, puig entenç que no n'hi ha prou de ser hourat, es indispensable també el demostrarho. Saps quant me plauria 'l ser consejal? pues el dia que 'l poble no tingües de pagar un ral perque alashoras no tindriam necessitat de mantenir secretaris que cobran quince mil pesetas, ni pagadors de pobres jornalers que à mes de cobrà bons sous, no fan res y tenen ajudant, no donan compte dels pochs dinerets guanyats pels jornalers que 's moren; ni empleats de consums, que al poch temps de serne, 's fan casas y torres à tot luxo; ni quefas de ordre, que fan lo mateix que à consums, qui sab si mirant ab bons ulls los estiradets de la orelha de 'n Jordi; ni tampoch empressaris, que servint al Comù, per medi de subtas legalisadas, fan milenadas de duros, encara que després s' enfonsin los carrers; ni consejals entrampats fins à la nou del coll ab tot vitxo viuent, que 's desentrampen durant lo desempenyo del cárrec y en fi, allavoras, seria tot net, 'l nas no patiria de malas olors que tothom diu que avuy despedeixen tots 'ls rams de la administració. En aquest cas confesso que m' agradaría ser conseller, si fent de mestre 'm feya rich, y 'm restés temps desvegat per perdre. Mes per ara no y no, m' estimo mes dedicarme à la ensenyansa, encara que no cobri, y al estudi, contemplant (y trinant per aixó) à tantas y tantas garsas, que empestan à la societat ab sos exemplars lladronins y sentint al mateix temps no disposá d' un gros canó. carregat de perdigons de matá llebres, per ensopirlas à totas, à fi y efecte de destruir aquellas arrels malides, de que vos parlava 'l altre dia, plantadas pels gabachos que no deixen creixer lo dret y la justicia, la llibertat y 'ls furs, que nosaltres no havém conegut, pero que sabem feren felisos à nostres passats, honrats, valents, religiosos y patricis, allá en temps millors, en contraposició als lladres, cobarts, incrèduls y traficats dels presents desgraciats temps.

Bueno, que Deu vos fassi uns bons carlins y fins a dissapte que acabaré aixó de las garsas.

LO MESTRE VELL.

Descansi en pau

Senyor Mestre Titas.

La llum d' aquest poble s' ha aclipsat y ja no podem contar ab la llantia de sepultura; tots nos havem quedat à las foscas. Los escribas y faritseus han portat al pobre «Flitis» al in pace ¡Pobre xicot!

Sols los cargols y 'ls que cargolan de debò poden estar de enhorabona, perque no tindrán qui 'ls persegueixi ni 'ls acani l' esquena.

Tothom ha quedat trist, desconsolat y atontat al veurer que no podrem seguir lo curs d' aquesta estrella lluminosa que segurament nos hauria portat à la terra d' promoció, de la justicia y de la verdadera tranquilitat.

Al menos hagués deixat algun hereu que tingües la mateixa sabiduria y bona voluntat, ó be que tingessim la ditxa de que ressucites dintre de poch.

Si no es aixís, no se pas com ho farem. Lo menos jo, no podré pas esgrimir la espasa ab tanta foscor. Y com lo toro no podrá pas ser capejat, se 'm tirará al damunt y jay! tinc por de ser víctima de las seves banyas.

Jo no faix mes que plorar à llàgrima viva sobre la tomba d' i malograt Flitis y pregat à Deu que se 'l emporti à la gloria del Cel. Amen.

Castellar Sept. 97

LAGARTIJO.

Carta desclosa.

A mon amich Quimet Cristià

Apreciat y distingit director del *Mestre Titas*: Conseqüent ab la promesa que l' hi vaig fè al despedirme quant vaig anar cap à Cuba à matar separatistas, de darl' una detallada nota de lo aquí succechia, passo à dirli ab quatre ratllas, aquest moment que tinc lliure, lo que de mes importancia ha passat en aquesta illa.

Varem embarcar, com sap en un vapor d' en Comillas, que sent d' aquest, no cal dir que aniriam com sardinas. No parlém de la vianda que ni 'ls peixos la volian, ni parlém tampoch de carn perque era tota podrida.

¿Dormir? Lo mateix que bestias es dir, que 'ns hi consumiam. Si 'l Marqués 'ns dugués gratis ¡muxoni! massa faria, pero pagantil 'ls viatges ab un preu fora de mida;

ja que ab lo que à n' ell l' hi donan per portá una companyia se 'n poden portar cinquanta y no perdi gens ni mica, podríen tractá als soldats ab mes caritat y ab mida. Varem arribar à Cuba ab prou penas y fatigas y varem desembarcar entre crits d' unanims viscas, y aquí 'm té, en aquesta terra dels morruts y las negritas.

Després de fer los saluds que la ordenanza exigia, en Weyler va destinarnos à persegui una partida composta de dos cents homes manats per cert cabecilla,

Al fi y al cap divisarem la partida perseguida; y aquí ve la cosa grave y aquí ve la part mes trista.

Los mambissons quan van veurer que m'altres 'ls perseguiam, s' aturaren y s' armaren posantse à la defensiva.

Ab lo seu só, la corneta à prepararnos ens crida y al compás d' un aire bêlich cayén sobre la partida.

¡Cobats! ¡Dispareu las armas! lo nostre coronel crida, mes, tirat ja 'l primer tiro ¡de mes valents no hi havian!

Finalitat lo combat va arribá una companyia

que manava un general que 's pascejava per l' isla, mes... va arribar quan nosaltres curavam ja las ferides dels enemicis que quedaren ab esperansas de vida.

—L' honor d' aquella victòria qui 'l tingué? ¿No ho endevina? Lo general que vingué quan ja de res nos servia...

Cumplira ja la promesa que l' hi vaig fè al despedirme, queda sempre de vosté, ver amich

PERE BOQUILLA
per la copia
H. MARCEL

Desde Agramunt

*Si parlam res est,
repetitio injuria non est.
No hi ha injuria en dir
lo que es à la vista de tots.*

L' Autor.

Senyor Mestre Titas.

La brutícia que xerra per cafes y tabernas ha considerat la meva epistola com una explosió estrepitosa.

Alguns, apoderats d' *delirium tremens* s' han esforçat per sapiguer qui es lo carcunda que descubreix los seus defectes, pero no han donat en lo blanch; mes, com que tenen lo cap fet un carbassó, es necessari apuntar dret y dir las veritats del barquer.

Tots aquests deu ó dotze sabis de taberna y culs

3'50 ptas.

MAGNIFICA OLEOGRAFIA

DE

DON CARLOS DE BORBON

Fem present als estimats lectors y suscriptors de «*Lo Mestre Titas*» que median l' import de 3'50 pesetas, poden recullir en nostre Administració la magnifica Oleografia de Don Carlos

3'50 ptas.

de café, mes ganduls que un ós bertran, no alxe-carlan tan las agallas si las autoritats fossin me-nos liberals y mes zelosas dels seus devers; lo por-tar vigotis no serveix de gran cosa.

La autoritat municipal d' Agramunt pot y deu perseguir à la canalla *salta huertos*, pero no deu rta descuidar de perseguir als blasfemos, als que vomitan asquerositats contra la Religio, afirmant que aquesta es un negoci perque 'ls frares y cape-lans fassin bullir l' olla.

¿Perque no ho fà? Serà tal volta que 'ls deu atencions per haverli donat los votos?

Reflexioní una mica y prengui exemple del Al-calde y Gobernador de Lleyda que, sens tenir tan-tas pretencions de home bo y beato, posan à ratlla als blasfemos y escandalosos de las vias públicas.

Segons tinch entes, hi ha algun *valent* que vol reduhir à pols los escrits del *carcunda*

¡Pobret! Si ho fas ab la poca sombra ab que fas cuentos a la Campana de Gracia y Esquella, ja t' en pots tornar al llit ab ton amo, que això es la llu-na.

Lo que sabeu vosaltres es de cridar: Viva 'l po-gres... y la vagancia!

Y aplaudirvos vosaltres mateixos ab las potas. Adeu siau, valientes.

Un carcunda de cal Ample

Agramunt 24 Septe 1897.

LISISSIONS SENMANALS DE GRAMATICA

—Atenció, estimats deixebles, que després dels bons àpats de nostra festa major, estareu, de segú, disposats a aplicarlos molt y molt. Vosaltres sou joves, y podeu tenir moltes es-peransas. ¡Jo, soch tan yell y tinch tans àpats atrassats que, poca cosa puch esperar ja de aquest mon!

Com ja sabeu, lo *nom* es una paraula per medi de la qual se nombra una persona ó cosa. Se l'anomena *sustantiu*, perque molts vegades l' objecte nombrat representa una sustancia. L' apelació *sustantiu* no pot rebrer una aplica-ció tan general perque, avuy, per desgracia veyem un numero infinit de coses que no exis-teixen mes que en la imaginació y no repre-sentan cap sustancia, com per exemple: *llealtat, pudor, vergonya, patriotisme, etc. etc.* que deya lo meu amich *Flóstich*.

Hi ha dos classes de noms: el nom *comú* y el nom *propri*. Dihem *comú* a aquell que pot do-narse a totes las personas y cosas d' una mateixa especie com: *Ministre, juheu, archiduquesa, bugadera*; aquests son noms comuns. Nom *propri*, es el per el qual se designa particular-ment una persona ó cosa com: *Salmeron, Africa*. Y si dich: *Salmeron y Morayta son dos personas dignes de viurer en Africa*, he de valerme dels noms propis *Salmeron* y *Morayta* y del nom *propri* y particular d' un país, qu' es *Africa*.

Del genero dels noms.

Així com entre 'ls homes y 'ls animals se distingeixen per dos espècies, la gràmàtica ha tingut en compte, també, aquesta distinció; pero en lloc d' emplear la paraula *mascle* y *femella*, s' ha dit *genero masculí* y *genero femení*, es-precions que tenen lo mateix valor y fan mes fi.

Per això s' diu que un nom es del genero *masculí* si representa un home ó un animal de de la espècie *mascle*, com per exemple: *diputat, burro, ministerial, llop*, etc..etc. Y s' diu que un nom es del genero *femení*, si representa una dona ó un animal de la mateixa espècie *femella*, com: *sogra, lleona, cunyada, pantera, etc..etc.*

Hi ha noms de coses inanimadas que també perteneixen al genero *masculí*, com *vestit, barret*, y al genero *femení*, com: *levita, calsas*; pero solsament l' ús ensenya a coneixer lo genero d' aquesta classe de noms.

Del número dels noms.

Si en Castellar ó en Planas y Casals, escri-guessin una gramàtica, per èlls el número seria una quantitat qualsevol, com *un, dos, tres y quatre, etc.* Pero 'ls gramàtichs no 'n rego néixen mes que dos: *un y molts*. Y en lloc del número *hui*, han dit *número singular* y en lloc del número *molts*, han dit *número plural*. Aixis, quan dihem: Aqui hi ha *un lladre*, parlem en singular; y quan dihem: En Espanya hi ha *molts lladres* parlem en plural (y 'ns acostem mes a la veritat, de passada.)

Del article.

L' article es una paraula que indica 'l genero y 'l número dels noms, devant dels quals se emplea. Los principals son: *el, la, los, las*; y à vegadas los escribim aixis: *l', els, 'ls*, etc.

Exemples: EL ministre d' Hisenda va rebrer un cop de crossa (d' un Bisbe.) LA farsa liberal continua à l' ordre del dia. LOS atropellos contra 'ls drets de la Iglesia van en augment. LAS llistas civils, gracias à Deu, 's cobran ab perfecta regularitat.

—Y 'l pais que 's reventi, senyor Mestre.

—Y tu, Titella, sempre mossegant la llengua ¿No es veritat?

Y ara, noys, la oració:

—Y... lu... mi... neu... Senyor... nos... tre... en... te... ni... ment... etc...

Desde la Seu d' Urgell

Estimat senyor Mestre Titas: Agrahit per haberse vostè dignat insertar la meva anterior carta, vinch à cumplir ma promesa de visitar de quan en quan la seva escola.

¿De que tractaré perque ningú s' enfadi?

Es clar. Hi ha certs subjectes tan delicats que per poch que 'ls toqui ja ploran.

Pero jo, sé disfressar tan poch la veritat que, vamos, no sé com expressarme.

No m' atreveixo a parlarli de don Joaquim perque... ¡hi ha gent tan valenta! Serian capassos de ferme... no vull dirho.

Pero, en Perijan no ha de tenir contemplacions.

A tots quans recomano tassas de tila en lloc de cafè, y alguns purgants per netearlos lo ventrell de las reconadas produhidas per las farteneras a expensas del senyor Comandant y unas medicinetas perque, à imitació del *Gat del cheau*, los hi curi l' enlluernament de las *peluconas*, d' ch advertirlos que no fà guerrero fer massas caricias als indefensors.

Per Deu, senyor Mestre, vingui vostè ab una bona escombra per netear la bruticia d' aquesta terra.

Aquí hi ha molts *macos*; pero si algú de aquests vol entaular polémica à fi de que surti la llum, que vingui, que no ha de espatarme per això.

Y com mes posin en moviment la partida de la porrà, mes fort y ab mes valentia acudiré à l' es-cala del Mestre Titas.

PERI-JAN.

P. D. Aquella certa casa, ja tanca sas portas à las dotze; pero encare 's juga fortament al canet, al monte y al burro.

¡Fort al vici!

18 Septembre 1897.

El Senyor Llorens en Barcelona

Lo passat diumenge en l' expresa de Fransa va arribar à nostra ciutat l' ilustre diputat per Olot, don Jaquim Llorens, que venia de Girona després de haver passat uns quans dies entre 'ls simpàtichs clotins.

En la estació de Fransa, apesar de que pochs eran los que eran sabedors de la seva arribada, varen reunirshi una cinquanta de carlistas que desitjaven saludar à tan illustre personatge.

Allí veijerem al general Moore, à diversos socis del Circol Pelayo y una numerosa comicio del Centre de Carlistas presidida per lo Rnt. Pare Picó y algunos individuos de la Junta Directiva.

Acompanyava al senyor Llorens lo diputat provincial d' l' districte de Olot senyor Verdaguer.

Quan lo senyor Llorens va surtit del andent, un numerós grupo de carlistas va saludarlo, dirlgints, després al Hotel Falcon, ahont havia arrivat ja el senyor Llorens acompañat del Dr. Picó, senyor Barberà y nostre Director.

Durant lo dilluns y dimarts van visitarlo numerosos corregionalists y la redacció de «Lo Mestre Titas.»

En l' expresa del dimarts va surtit lo senyor Llorens en direcció a Sant Sebastià y Hendaya, ahont deu haver celebrat ja una entrevista ab lo Exm. Sr. Marqués de Cerralbo.

En l' anden van despedirlo varios corregionalists entre 'ls quals hi havia lo senyors Dr. Picó, Gené, Vidal, Llistosella, La Motta, los joves abogats Don Manuel Barberà de Roquetas y 'l senyor Peya, nostre Director y varios socis del Circol Tradicionista, Circol Pelayo y Centre de Carlistas.

DESDE CASTELLAR

Deu lo quart, senyor Mestre Titas, y l' hi dongui salut y vida per dirigir per molts anys aquest semanari que mou tanta brega per tot arreu ahont va.

Si vol vostè aprofitar algun trevallet meu, estich

promte à servirlo y procuraré ferlos lo mes fins y delicats que sàpiga, comensant per declarar que no soch una aranya d' aquelles grossas y negres que tan repugnan, sino d' aquelles petitas y blancas que filan y teixexen qu' es un primor.

He nascut en la sala de la escola de noys, de aquest poble, per qual motiu, comprendrà que he rebut una esmerada educació y he après lo que no sap cap aranya de la meva nissaga.

Quan vaig ser un poch grandeta y va semblarme que ja sabia prou, m' entraren ganas de seguir mon, pero, comprenent la impossibilitat de trasladarme d' un puesto al altre per mas propias camas, va serme precis discorrer com havia de ferho.

Los primers passos, varen ser; penjarme al sostre de la entrada de la casa pensant que no deixaria de presentar-me 'm ocació per viatjar, y ja al seguent dia va entrar un home que no sé perque va serme simpàtic. Valg tenir la curiositat de es-coltar lo que hi venia a fer, comprenent desseguida que 's tractava d' un recader y proveidor de bons peixos y talls de carn per la gent acomodada de aquest poble.

Luego se 'm occrregué la idea de que era un subiecte aproposit per lo que jo volia resolguer que quan tornés, me deixaria caurer sobre 'l ell, trasladantme d' aquest modo ahont me sembla mes agradable.

L' endema vaig pendre possecció de la seva persona, y recorregentla de cap a peu vaig conveni sem de que era un bon minyo.

Varem anar junts a varias casas y joh suspresa! tohom lo tractava de macu.

Y macu porteume axo, macu porteume allò, macu penseu ab això altre, lo certus es que à las es-patllas del macu jo hi anava com en un coche de primera.

—¡Be! vaig dirme jo. Ara si qn' has trobat la manera de ficarte à tot arreu. Per ara observa y calla, lo demés vindrà per anyadidura.

Ja ho sap, senyor Mestre; la persona del macu es a casa meva, y per lo tan a casa de vosté.

Castellar 19 Setembre 1897.

ARANYA.

PASSATEMPS

XARADA

Prima dos, t' olor y espines
y es la reina de las flors;
dos primera, tots los pobres
ho portan penjat al coll.
Tres segon, la planchadora
y 'l barber, ho fan ab molls.
Lo tot, si no 'l dius al vespre
no ets cristia ni espanyol,

F.

ROMBO

...

...

...

Sustituix los punts ab lletres que llegides hori-zontal y verticalment, donguin: 1.^a consonant; 2.^a riu catal., 3.^a fruita; 4.^a moneda 5.^a consonant.

UN SOLDAT DE CARLOS VII.

GEROGLIFICH

Sas Sas Sas

I II

+ 3 sa sa 3

F A N 6 S A sa I I I

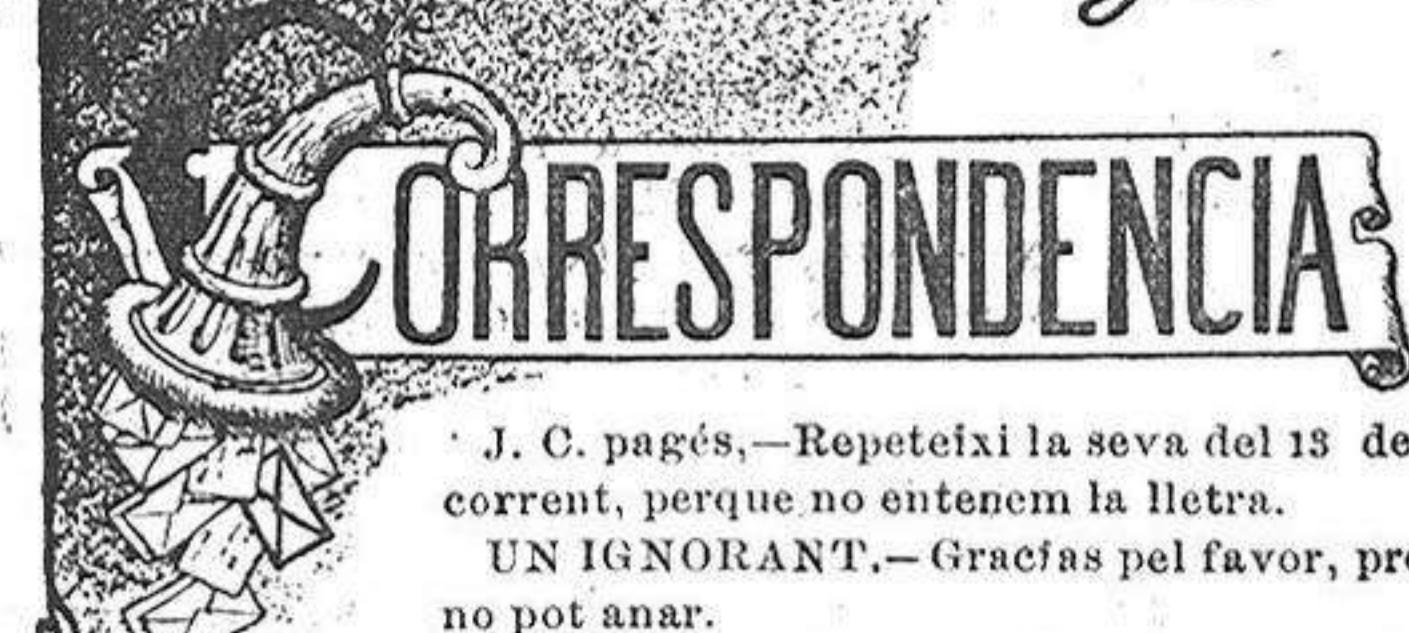
R.

Solucions a lo insertat en la anterior senmana:

Xarada: Martell.

Targeta: Sant Esteve de Castellar.

Trenca-closcas: Nit-Lion-Lino-Noli.

J. C. pagés.—Repeteixi la seva del 13 del corrent, perque no entenem la lletre.

UN IGNORANT.—Gràcies pel favor, pro-no pot anar.

ARANYA, CASTELLAR.—Voste escriu ab salero, pero alerta ab los d' aquest poble.

MATA LLOPS.—Cada vegada que escrigui posim cuatre ratllas separades. Necesito, detalls.

P. LLATUGA.—Los treballs han de ser humorístichs.

UN SOLDAT DE CARLOS VII.—Van bé.

UN BATXILLER DE RABOST.—Anirà, y ánimo.

Llampruns.—J. P. S.—Doctoret—Manxufa—X X—A B—C. C.—Un fugitiu—Un Crusat.—no fan per nosaltres.

FLISTIS.—CASTELLAR. Fassi lo que yosté cregui mes convenient. Ja sab lo que l' hi vaig dir, però, à mi 'm sembla que no ho faria tant fort.

Las demés cartas las contestaré la pròxima setmana.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2.